

Příloha 1

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

1. Komunikační a slohové výchovy,
2. Jazykové výchovy,
3. Literární výchovy.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

1. Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.
2. Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti,

třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

3. V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získává a rozvíjí základní čtenářské návyky i schopnosti interpretace a produkce literárního textu. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoj, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství,
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání,
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství,
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů,
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace,
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama,
- individuálnímu prožívání literárního uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka a literatury** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou a bude pracovat s chybou. Učí se poznávat smysl a cíl učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání. Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací

zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů:

Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí; v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit v rámci rozhovorů a diskuse.

Kompetence komunikativní:

Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopvat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při besedách o knihách, při divadelních představeních, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální:

Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude zařazována skupinová práce jako forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii (vcítění se) a altruismu (podřízení vlastního zájmu) vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit ve škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské:

Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění, bude poznávat osudy národů a jednotlivců, bude číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit; zapojí se do spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní:

Je veden k pracovitosti a zodpovědnosti, učí se dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, výsledky své práce bude využívat ve svém životě, ke své práci využívá vědomosti získané v jiných oblastech vzdělávání; zadanou práci dokončí, snaží se ji odevzdat včas a v dohodnuté kvalitě; při společné pracovní činnosti organizuje práci svých spolužáků, přijímá pracovní zařazení ve skupině; dokáže zhodnotit svou práci i její průběh; náročnost práce se bude v jednotlivých ročnících postupně zvyšovat.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE – souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE – postup k dosažení kompetencí
KOMPETENCE UČENÍ	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • učí se kriticky posuzovat, učí se číst nejen pro zábavu a potěšení z příběhu, ale také pro poučení, učí se učit z textu, • učí se vyhledávat, třídit a zpracovat informace a následně je využívat, • operuje s obecně užívanými termíny, učí se dávat věci do souvislosti, • pozoruje, porovnává, vyvozuje jednoduché závěry, • poznává smysl a cíl učení, učí se samostatně pracovat.	Učitel: <ul style="list-style-type: none"> • umožňuje žákům osvojit si strategie učení a motivuje je k celoživotnímu učení a k poznávání, • vede žáky k vytváření dostatečné slovní zásoby a správnému vyjadřování, • předkládá žákům texty z jiných vzdělávacích oblastí a úkoly podněcující k vyhledávání informací s návodnými pasážemi o věcném čtení, výpiscích a klíčových slovech, • prostřednictvím učebnice prezentuje žákům řadu nových termínů, snaží se u žáků budovat komplexní pohled na svět kolem nich, • usiluje o budování pozitivního vztahu žáka ke vzdělávání používáním zajímavých učebních metod, • učí žáky pozorovat přírodní a společenské jevy a orientovat se v prostoru a čase.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák:

- učí se promýšlet řešení problému na základě vlastních zkušeností,
- zkouší obhajovat svůj názor, má prostor k sebevyjádření (opis, přepis, tvořivě reaguje na přečtené), překonává překážky, řeší samostatně různé problémy a volí vhodný způsob řešení, na základě vlastních zkušeností přemýšlí o nesrovnalostech a možnostech jejich řešení,
- aplikuje v praxi nově vyhledané informace,
- řeší zadané úkoly samostatně i ve skupinové práci.

Učitel:

- zadává žákům problémové a různorodé úkoly, snaží se ukázat více řešení a propojenost jednotlivých problémů, podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- aplikuje osvědčené postupy při řešení problémových situací (rébusy, tajenky, hádanky...),
- vede žáky k praktickému ověřování správnosti řešení daného úkolu.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák:

- verbálně formuluje jednoduchým způsobem své myšlenky,
- učí se naslouchat druhým lidem, snaží se jim porozumět, má svůj vlastní názor
- zapojuje se do diskuze (umí poradit spolužákovi, nebo si nechá daný problém spolužákem vysvětlit),
- rozšiřuje si slovní zásobu a orientuje se v textu, snaží se porozumět různým typům textů a záznamům, přemýšlí o nich a dále je využívá,
- učí se využívat informačních prostředků pro komunikaci s okolním světem (výukové programy na PC),

Učitel:

- dbá na rozvoj slovní zásoby žáků, vede k vyšší kultuře vyjadřování (citlivost ve výběru slov), klade důraz na celostní jazykový rozvoj (mluvená i psaná řeč, aktivity poslechu, ústního vyjadřování),
- rozvíjí u žáků komunikační schopnosti (didaktickými hrami, dramatizací...),
- vede žáka k porozumění různým typům textů a záznamů, k přemýšlení o nich a ke schopnosti je dále využít,
- navozuje diskusní témata navazující na předchozí zkušenosti žáka formou řízených rozhovorů,

<ul style="list-style-type: none"> • utváří vlastní názor a pohled na svět na základě vlastních prožitků. 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává a nabízí žákům informační a komunikační prostředky (obrázkové encyklopedie, výukové programy na PC) - klade důraz na vizuální komunikaci.
--	---

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zkouší účinně spolupracovat ve skupině, učí se respektovat různá hlediska, poučí se z chování a jednání ostatních žáků, diskutuje, • poskytne pomoc, nebo o ni požádá, • učí se chápat potřebu spolupracovat se spolužáky při řešení daného úkolu, • učí se ovládat svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení, • učí se zdravému životnímu stylu, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost, • učí se citově vnímat svět i vnitřního života lidí (při čtení a poslechu, verše a ilustrace v čítance). 	<p>Učitel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vede žáka k účinné spolupráci ve skupině, zadává žákům (skupinám žáků) diferencované úkoly, které se skládají v jeden celek, • usměřňuje a ovlivňuje kvalitu společné práce žáků, • učí žáky pečovat o své zdraví, chránit ho a být za ně zodpovědný, projevovat pozitivní city, rozvíjet vnímavost k lidem, prostředí i k přírodě a schopnost spolupracovat a respektovat úspěchy vlastní i druhých, • navozováním příjemné atmosféry ve vyučovací hodině a úctou k žákům vede žáky k upevňování dobrých kamarádských vztahů, • kladným přístupem a častými pochvalami podporuje zdravou sebedůvěru a harmonický rozvoj žáka.
---	--

KOMPETENCE OBČANSKÉ

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se respektovat názory dospělých lidí i vrstevníků, 	<p>Učitel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí žáky s některými podobami a způsoby sdružování lidí, vede žáky k toleranci a vzájemné pomoci, připravuje žáky, aby
---	--

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- dokáže se vcítit do situace ostatních lidí,
- pozná a dokáže přiměřeně reagovat na fyzické a psychické násilí,
- chrání zdraví své i spolužáků, v případě nutnosti jim pomůže, nebo zavolá dospělého,
- tvořivou formou prožívá, poznává a oceňuje naše tradice (z oblasti historie a vlastivědy),
- zná některá z pravidel, jak chránit přírodu a udržovat kvalitní životní prostředí.

se chovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti,

- názorně vede žáky k osvojení pravidel chování mezi lidmi při různých příležitostech, vede je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učí je žít společně s ostatními lidmi,
- snaží se vzbudit respekt ke kulturním a historickým tradicím,
- dbá na dodržování pravidel slušného chování žáků,
- motivuje žáky k ochraně zdraví a životního prostředí.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla,
- vykonává svědomitě zadanou práci,
- hodnotí výsledky své práce nejen z hlediska kvality, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a ochrany životního prostředí,
- učí se osvojit si základní rytmus školní práce a odpočinku, pozornosti a uvolnění.

Učitel:

- podněcuje žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oborech v zájmu vlastního rozvoje,
- vede žáky k rozplánování zadaného úkolu a v průběhu práce kontroluje výsledky práce,
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v jednoduchých samostatných i skupinových činnostech žáka,
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk a literatura

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání:

cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:

cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.

OSV 4 Psychohygiena:

hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému.

OSV 5 Kreativita:

cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích.

Sociální rozvoj

OSV 7 Mezilidské vztahy:

péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída.

OSV 8 Komunikace:

cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; asertivní (sebeprosazování) komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.

OSV 9 Kooperace a kompetice:

rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:

problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci.

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika:

dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

MkV Multikulturní výchova

MkV 1 Kulturní diferenciaci:

poznávání vlastního kulturního zakotvení.

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:

pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:

různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků.

MV 3 Stavba mediálních sdělení:

příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení:

identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení.

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti:

role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

Tematické okruhy produktivních činností

MV 6 Tvorba mediálního sdělení:

uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení.

MV 7 Práce v realizačním týmu:

redakce časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

3. Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	9	9	9	7	8

Celkem: 42 hodin

4. Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura** Období – ročník: **1. období – 1. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů,bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 1. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení písmen, slov, vět
- čtení s porozuměním
- naslouchání
- psaní vět
- kultivovanému projevu na úrovni věku

Jazyková výchova

- správné výslovnosti hlásek
- rozvoji slovní zásoby
- chápání významu slov

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu DV: skládá slabiky, slova a věty DV: používá základy techniky čtení DV: čte jednoduché texty	Četba velkých a malých písmen v psané i tištěné podobě Skládání slabik, slov a vět (zraková a sluchová analýza a syntéza) Rozvoj techniky čtení a její plynulosti Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé - četba jednoduchých textů	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	DV: rozumí čteným slovům, větám a textům DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení	Věcné čtení - porozumění slovům, větám - základy práce s textem pod vedením učitele Hygienické návyky při čtení (výška hlavy, správné sezení, dostatek světla aj.)	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	DV: učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání DV: chápe roli mluvčího a posluchače DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení	Praktické naslouchání - úkoly na soustředěnost a pozornost (didaktické hry – najdi, seřaď, ukaž, ...) Učitel x žák, žák x žák Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační	OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého

		pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti – izolované hlásky i skupiny hlásek, hádanky, říkadla, jazykolamy	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: využívá hlasových a dechových cvičení DV: vštěpuje si základy mluveného projevu	Hra na zobcovou flétnu Základy mluveného projevu - dechové rozcvičky - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči DV: poznává základní komunikační pravidla	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov
OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	DV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text DV: vytvoří krátké komunikační žánry	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály	Vypravování na základě obrazového materiálu	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: učí se základním hygienickým návykům při psaní	Správné sezení, držení psacího nástroje, sklon sešitu, hygiena zraku, péče o psací potřeby apod.	
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty	Technika psaní - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava	OSV 4 Psychohygiena: uspořádání pracovního místa, grafické cviky, dobrá organizace času, relaxace
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	DV: opisuje a přepisuje jednoduché texty DV: píše jednoduchá sdělení	Opisy, přepisy, interpunkční znaménka	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky DV: výslovnost souhláskových skupin DV: určí počet slabik ve slově	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Dělení slov na slabiky	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	DV: poznává a porovnává významy slov	Význam slov - slova s opačným významem - slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	

OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska DV: rozšiřuje si slovní zásobu	Porovnávání slov podle zobecňujícího významu Slovní zásoba – didaktické hry	
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	DV: používá správné tvary	Poznávání správných tvarů slov	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	DV: učí se tvořit jednoduchá souvětí DV: správně řadí slova ve větě DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: řešení problémů vztahujících se k učivu
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího	Modulace souvislé řeči - intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně:	DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky	Lexikální pravopis - odlišování krátké a dlouhé	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:

<p>i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách, ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<p>DV: používá základní interpunkční znaménka DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty DV: používá velká písmena na začátku vět</p>	<p>samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět</p>	<p>řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<p>OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p>	<p>DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu DV: přednáší vhodné literární texty DV: účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům</p>	<p>Poslech prózy a poezie Vypravování čteného a slyšeného textu Besedy nad knihami a jejich ilustracemi Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p>	<p>OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 Kreativita</p>

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Období – ročník: **1. období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 2. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- zdokonalování techniky čtení
- poslechu různých textů a práci s nimi
- seznámení s útvary společenského styku, vypravování
- upravenému a čitelnému projevu
- docvičování tvarů psacího písma
- kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- učení o větě
- rozlišování - hlásky, slova, věty
- správnému řazení slov ve větě a vět v textu
- osvojení pravopisu – jevy ú/ů, ě, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, velká písmena
- osvojení základních druhů slov
- poznávání slovních významů
- dělení slova na slabiky

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<p>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů</p> <p>DV: zdokonaluje techniku čtení DV: vnímá obsah čteného textu</p> <p>DV: pracuje s textem podle pokynů učitele, plní písemně zadané úkoly vztahující se k čtenému textu</p> <p>DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova, věty</p> <p>DV: upevňuje hygienické návyky při čtení DV: učí se objektivně hodnotit vlastní čtení i spolužáků</p>	<p>Cvičné texty pro nácvik techniky čtení, přípravné čtení</p> <p>Praktické čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení, čtení hlasité i tiché - čtení ve dvojici <p>Zdokonalování techniky čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - předložkové vazby, hlasitost, konce vět, ... - čtení básní <p>Porozumění jednoduchým textům</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem - orientace v textu - interpretace textu (rozvoj komunikačních dovedností) <p>Věcné čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova) <p>Hygienické návyky při čtení</p> <p>Hodnocení vlastního čtení i čtení spolužáků</p>	<p>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</p>
NASLOUCHÁNÍ			
<p>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně</p>	<p>Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení</p>	<p>OSV 8 Komunikace</p>

	DV: vnímá pokyny při zadávání samostatné práce DV: rozumí jednoduchým písemným pokynům při práci s učebnicí, pracovním sešitem, pracovním listem apod.	Plnění úkolů při samostatné práci	
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, kontakt se spolužákem, učitelem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího Role mluvčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: snaží se o správnou výslovnost DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat	Jazykolamy, řečová cvičení Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Poznávání chyb ve výslovnosti (oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti)	
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: dbá na hlasitost mluveného projevu DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech	Technika mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, intonace, hlasitost apod.) Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	

OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích DV: vštěpuje si základní komunikační pravidla	Vhodný výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky - mimika, gesta Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov
OVO 7: na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: učí se tvořit krátké mluvené projevy DV: vypráví příběh podle obrázků, osnovy	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, poděkování Vypravování na základě obrazového materiálu, podle osnovy	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním	Správné sezení, držení psacího náčiní, sklon sešitu, hygiena zraku, péče o psací potřeby apod.	
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky	Docvičování tvarů psacího i hůlkového písma, málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W) Opis a přepis písmen, slabik,	OSV 4 Psychohygiena: uspořádání pracovního místa, grafické cviky, dobrá organizace času, relaxace

	DV: učí se kontrolovat vlastní písemný projev DV: vštěpuje si zásady techniky psaní	slov, vět, říkadel a krátkých textů Psaní číslic Kontrola a sebekontrola písemného projevu Technika psaní úhledný, čitelný, přehledný písemný projev	
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, dotazník, křížovka, hádanky, rébusy Psaní jednoduchých sdělení - tvoření a dokončování vět, odpovědi na otázky, vzkaz, tvoření vět k obrázku	OSV 5 Kreativita: rozvoj základních rysů kreativity
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky DV: odlišuje dlouhé a krátké samohlásky DV: ve slově určí počet slabik DV: učí se správně rozdělit slova na konci řádku DV: umí dělit hlásky DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči	Rozlišování zvukové a grafické podoby slova (hláska – písmeno, analýza a syntéza slov) Sluchové rozlišení délky samohlásek Vytleskávání počtu slabik ve slově Dělení slov na konci řádku Dělení hlásek - samohlásky (krátké, dlouhé), souhlásky (tvrdé, měkké, obojetné), dvojhásky Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk,	

		hlasitost	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<p>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</p> <p>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</p>	<p>DV: učí se porovnávat a třídít slova podle významu</p> <p>DV: vyhledá dvojici slov souznačných, umí uvést příklady slov s významem opačným, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená</p> <p>DV: učí se porovnávat a třídít slova podle zobecněného významu; pozná, které slovo mezi ostatní nepatří a proč</p>	<p>Slovo a slovní význam</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova souznačná - slova protikladná - slova významem souřadná, nadřazená a podřazená <p>Třídění slov podle zobecněného významu</p>	<p>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</p>
TVAROSLOVÍ			
<p>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p>	<p>DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru a některé spojky</p>	<p>Slovní druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména (vyhledávání v textu, vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic) - předložky (psaní a čtení) - slovesa v základním tvaru (vyhledávání v textu) - spojky 	
<p>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p>	<p>DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves</p> <p>DV: za pomoci učitele používá v mluveném projevu slova spisovná</p>	<p>Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu – oprava výslovnosti, slova nespisovná nahrazuje slovy spisovnými</p>	<p>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost</p> <p>MV 5 Vliv medií na každodenní život</p>

SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	DV: učí se rozlišovat větu jednoduchou od souvětí DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat vhodné spojky nebo spojovací výrazy DV: dbá na správné uspořádání slov ve větě	Věta jednoduchá a souvětí - rozlišování věty jednoduché a souvětí - dokončování souvětí - spojování vět do souvětí + spojky y Pořádek slov ve větě	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: řešení problémů vztahujících se k učivu
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího DV: používá správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích a přacíh	Věty podle postoje mluvčího - oznamovací, tázací, rozkazovací, přací Interpunkční znaménka - tečka, vykřičník, otazník	
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách, ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	DV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, párové souhlásky na konci slov DV: píše velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Pravopis lexikální - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů - dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev - párové souhlásky na konci slov - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	DV: snaží se popsat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti, otevřená komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu DV: přednáší vhodné literární texty DV: účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace, pantomima Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	OSV 5 Kreativita: rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších DV: orientuje se v pojmech - básník, spisovatel, kniha, čtenář DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná báseň DV: poznává a navštěvuje divadelní představení	Literární druhy - poezie, próza Literární pojmy - báseň, verš, rým, sloka (strofa) - básník, spisovatel, kniha, čtenář - ilustrace, ilustrátor Literární žánry - báseň, pohádka (typické znaky), bajka, ostatní vypravování, divadelní hra (představení)	MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastních kulturních zájmů a zálib

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Období – ročník: **1. období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 3. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- plynulému čtení s porozuměním
- porozumění písemným nebo mluveným pokynům
- orientaci ve slovnících a encyklopediích
- respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- vytvoření krátkého mluveného projevu
- osvojení základních hygienických pravidel spojených se psaním
- psaní věcně i formálně správného jednoduchého sdělení
- kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- rozlišení grafické a zvukové podoby slova
- porovnávání významu slov
- rozlišení slovních druhů v základním tvaru
- užití správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves
- volbě vhodných jazykových i zvukových prostředků
- odůvodňování a správnému psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- správnému psaní typických příkladů vlastních jmen

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	DV: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů DV: zdokonaluje techniku čtení DV: vnímá obsah čteného textu	Přípravné čtení Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení předložkových vazeb, čtení hlasité i tiché - čtení ve dvojici, skupinové Zdokonalování techniky čtení - hlasitost, plynulost, přesnost, přednes, ... Porozumění přiměřeným textům (čtení s porozuměním)	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: smyslového vnímání, pozornost a soustředění
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	DV: porozumí jednoduchým pokynům a zadání úkolů, reaguje na ně DV: při čtení získává základní informace a nachází klíčová slova, věty DV: upevňuje hygienické návyky při čtení	Porozumění jednoduchým písemným nebo mluveným pokynům - práce s textem - orientace v textu - interpretace textu (rozvoj komunikačních dovedností) Věcné čtení - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	

	DV: vnímá pokyny při zadávání samostatné práce DV: rozumí jednoduchým písemným pokynům při práci s učebnicí, pracovním sešitem, pracovním listem apod.	Plnění úkolů při samostatné práci Plnění úkolů při práci ve dvojici, skupinové práci	
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání a vyjadřuje své dojmy	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, kontakt se spolužákem, učitelem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího Role mluvčího a posluchače, střídání rolí Zážitek naslouchání	OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou či nedbalou výslovnost	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti Jazykolamy	
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči DV: dbá na hlasitost mluveného projevu	Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči – intonace, hlasitost, přízvuky Hlasitost projevu	

OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích DV: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci	Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků – odstraňování nespisovných a hovorových slov Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	OSV 8: Komunikace: řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální, komunikace v různých situacích OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev DV: vypravuje podle obrazového materiálu	Komunikační žánry - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Základní hygienické návyky - správné sezení, držení psacího náčiní, sklon sešitu, hygiena zraku, péče o psací potřeby apod.	
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky DV: zvládá opis a přepis DV: vštěpuje si zásady	Psací i tiskací podoba písmen abecedy Psaní číslic Opis a přepis písmen, slabik, slov, vět, krátkých textů z prózy i poezie Technika psaní	OSV 4 Psychohygiena: uspořádání pracovního místa, grafické cviky, dobrá organizace času, relaxace

	<p>techniky psaní</p> <p>DV: kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>- úhledný, čitelný a přehledný písemný projev</p> <p>Kontrola vlastních písemných prací</p>	
<p>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu</p>	<p>Žánry písemného projevu</p> <p>- adresa (odesílatel, adresát), pohlednice, pozvánka, korespondenční lístek, přihláška, SMS zpráva, e-mail, podací lístek, dopis, poštovní průvodka, blahopřání apod.</p>	<p>OSV 5 Kreativita: rozvoj základních rysů kreativity</p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<p>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p>	<p>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova</p> <p>DV: správně vyslovuje délku samohlásek a souhláskové skupiny</p> <p>DV: umí se správně rozdělit slova na konci řádku</p> <p>DV: umí dělit hlásky</p>	<p>Rozlišování zvukové a grafické podoby slova (počet hlásek – písmen ve slově, analýza a syntéza slov, počet slabik)</p> <p>Sluchové rozlišení délky samohlásek (v mluvené i psané podobě)</p> <p>Výslovnost souhláskových skupin</p> <p>Dělení slov na konci řádku</p> <p>Dělení hlásek</p> <p>- samohlásky (krátké, dlouhé), souhlásky (tvrdé, měkké, obojetné), dvojhlásky</p>	<p>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: smyslové vnímání, pozornost a soustředění</p>

	DV: produkuje souvislou řeč	Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy DV: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova souznačná, citově zabarvená, jednoznačná a mnohoznačná, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená DV: vyhledá slova příbuzná	Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech Slovo a slovní význam - slova jednoznačná, mnohoznačná - citově zabarvená (lichotná, hanlivá) - slova souznačná - slova protikladná - slova významem souřadná, nadřazená a podřazená Slova příbuzná (předpona, kořen, část příponová)	
OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	DV: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost, pozná, které slovo mezi ostatní nepatří a proč	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: používání rozvitých větných členů
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	DV: vyjmenuje slovní druhy a umí je rozdělit na ohebné a neohebné DV: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy - ohebné, neohebné - zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení

OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves DV: skloňuje a časuje DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Mluvnické kategorie podstatných jmen: - pád, číslo, rod (životnost) Mluvnické kategorie sloves: - osoba, číslo, čas Skloňování a časování	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti MV 5 Vliv medií na každodenní život
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	DV: učí se rozlišovat větu jednoduchou od souvětí DV: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy DV: určí počet vět v souvětí DV: sestaví vzorec souvětí nebo naopak podle vzorce vytvoří větný celek	Věta jednoduchá x souvětí Spojování vět jednoduchých do souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy Vzorce souvětí – tvoření větných celků	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích a přacích	Věty podle postoje mluvčího - oznamovací, rozkazovací, tázací, přací Melodie věty Interpunkční znaménka - tečka, vykřičník, otazník	OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální sdělování
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně:	DV: odůvodňuje a píše správně:	Tvrdé a měkké souhlásky Vyjmenovaná slova a slova	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:

i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách, ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	příbuzná Skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Psaní ú/ů Vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování (obce, řeky, hory, státy, ...)	řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu	DV: vyjadřuje své pocity a dojmy z přečteného textu	Zážitkové čtení - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	DV: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text DV: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku DV: účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Rozvoj čtenářství prostřednictvím čtenářských deníků (prezentace knih) Přednes vhodných literárních textů (poezie) Dramatizace, pantomima Vlastní výtvarný doprovod	OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY

<p>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p>	<p>DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších DV: odliší pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>DV: orientuje se v základních literárních pojmech</p> <p>DV: navštěvuje divadelní představení</p>	<p>Literární druhy - poezie, próza</p> <p>Literární žánry - báseň, pohádka (typické znaky), vyprávění, pověst, bajka, divadelní hra (představení), komiks</p> <p>Literární pojmy - báseň, verš, rým, sloka (strofa) - spisovatel, nakladatel, básník, divadelní představení, herec, scénář, role, jeviště, hlediště, redaktor - kniha, knihovna, čtenář, encyklopedie - ilustrace, ilustrátor, animace (animovaný film) - jazykolam, koleda, přísloví, hádanka, pranostika</p>	<p>MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení a jejich funkce</p> <p>MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</p>
--	---	--	--

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Období – ročník: **2. období - 4. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
 23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 4. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním potichu i nahlas
- reprodukci přiměřeně složitých sdělení
- náležitě intonaci podle komunikačního záměru
- užívání spisovné výslovnosti
- psaní jednoduchých komunikačních žánrů

Jazyková výchova

- rozvíjení slovní zásoby
- rozlišování spisovných a nespisovných tvarů
- rozlišování slovních druhů a jejich využívání v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu
- rozlišování věty jednoduché a souvětí, užívání vhodných spojovacích výrazů
- rozvíjení základů správného pravopisu

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- orientaci v základních literárních pojmech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení DV: po tichém čtení je schopen	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé Uvědomělé hlasité čtení	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: Postupné získávání dovedností pro učení a studium

	reprodukovat text - zachytí posloupnost děje DV: texty čte s porozuměním DV: snaží se o přednes čteného textu DV: dodržuje hygienické návyky při čtení	- dodržování správné techniky čtení Tiché čtení - schopnost reprodukce posloupnosti děje Čtení s porozuměním Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	
OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	DV: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace DV: začíná používat slovník a encyklopedii	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) Záznam podstatných informací Literární slovník, encyklopedie	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: identifikace základních orientačních prvků v textu
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	DV: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení	OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	DV: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení	Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí Reprodukce přiměřeně složitého sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek	

	reprodukovat DV: pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovat obsah sdělení způsobit DV: sděluje své dojmy a pocity	Zážitkové naslouchání	
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	DV: používá základní komunikační pravidla DV: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor DV: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, cizí osoba) DV: pozná, když uslyší záznamník; ví, kdy začít se zanecháním vzkazu	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, - vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	OSV 4 Psychohygiena: hledání pomoci při potížích OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace
OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	DV: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost	Reklamy	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	DV: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru	Základy techniky mluveného projevu - intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální

		a komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči Zdvořilé vyjadřování	
OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat	Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace Spisovná a nespisovná výslovnost	
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	DV: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů DV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost DV: dodržuje hygienické návyky při psaní DV: kontroluje své písemné projevy	Technika psaní - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev Kontrola vlastních textů Hygienické návyky při psaní Žánry písemného projevu - vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, - vypravování, popis, dopis, - blahopřání, adresa.	OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení a jejich funkce
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	DV: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části DV: dokáže předložené osnovy využívat	Vytváření osnovy Základní části osnovy Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení

	DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním a popisem, získané informace prakticky dokáže využít		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary; spisovně vyslovuje česká a nejčastěji užívaná cizí slova	DV: zná zásady spisovné výslovnosti DV: moduluje souvislou řeč DV: člení souvislou řeč	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk Členění souvislé řeči	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	DV: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat	Slovní zásoba - slova jednovýznamová a mnohovýznamová - slova souznačná, protikladná a souzvučná	
OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	DV: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část DV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov DV: v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku	Stavba slova - kořen, předpona, část příponová Dělení slov na konci řádku Odlišení koncovky při skloňování a časování	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů
TVAROSLOVÍ			
OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	DV: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary	Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení

	DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvrtná slovesa	Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas Rozlišování zvrtných sloves	
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	DV: Rozliší slova spisovná a nespisovná DV: Zachytí nespisovné tvary slov	Spisovné a nespisovné tvary slov	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	DV: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji DV: orientuje se v pořádku slov ve větě	Základní skladební dvojice Pořádek slov ve větě	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	DV: podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí DV: podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všímá si spojovacích výrazů	Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí Vzorce souvětí	
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projev je obměňuje	DV: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí Obměna spojek a spojovacích výrazů	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti
PRAVOPIS			
OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	DV: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- - vlastní jména	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:

	<p>pravopisu DV: zeměpisné názvy DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase DV: orientuje se ve správném psaní koncovek podstatných jmen</p>	<p>nejvýznamnějších hor, řek, států, měst apod. Morfologický pravopis - koncovky a pravopis sloves v přítomném čase - koncovky podstatných jmen podle vzorů Pravidla českého pravopisu</p>	<p>cvičení sebekontroly</p>
<p>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>DV: řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu</p>	<p>Syntaktický pravopis - shoda přísudku s podmětem v jednoduchých případech</p>	<p>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<p>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<p>DV: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, dramatizací DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu</p>	<p>Zážitkové čtení a naslouchání - získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, dramatizací Rozvoj čtenářství</p>	<p>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</p>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<p>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p>	<p>DV: přednáší vhodné literární texty DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma DV: účastní se dramatizací a</p>	<p>Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní a prózy - dramatizace - scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p>	<p>OSV 5 Kreativita: rozvoj základních rysů kreativity OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence MV 7 Práce v realizačním týmu:</p>

	přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům		utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich odlišnost	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování „bulvárních „ prvků ve sdělení od informativních
OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	DV: zná základní literární druhy DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku DV: používá a dovede vysvětlit pojmy: spisovatel, básník, báseň, próza DV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílno roli herce a režiséra DV: využívá k četbě časopisy pro děti DV: navštěvuje knihovnu DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti	Základní literární pojmy - literární druhy – poezie, próza - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní představení, herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize	MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti) MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Období – ročník: **2. období - 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu ve 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním
- rozlišuje a zaznamenává podstatné informace
- reprodukuje sdělení a pamatuje si podstatná fakta
- vytváří osnovu a na jejím základě krátký mluvený i písemný projev
- volí náležitou intonaci i spisovnou výslovnost podle komunikační situace
- správně píše jednoduché komunikační žánry

Jazyková výchova

- rozšiřování slovní zásoby
- stavba slova
- základní orientace v lexikálním, syntaktickém i morfologickém pravopise
- využívání správných tvarů slov v mluveném i písemném projevu
- využívání jednoduchých vět i souvětí ke komunikaci

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	DV: stále zdokonaluje techniku čtení DV: pozná orientační prvky v textu DV: snaží se číst s přednesem DV: dodržuje hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení Zdokonalování techniky čtení Znalost orientačních prvků v textu Porozumění čteným textům Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení a studium
OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	DV: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává DV: využívá slovníky a encyklopedie	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací, záznam podstatných informací Využívání slovníků a encyklopedií	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	DV: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Praktické naslouchání - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem Věcné naslouchání pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého

OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	DV: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta DV: na slyšený projev reaguje otázkami DV: sděluje své dojmy z naslouchání	Reprodukce obsahu slyšeného projevu Zapamatování podstatných fakt Reakce otázkami	
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	DV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí se vyjadřovat DV: dodržuje základní komunikační pravidla v dialogu	Základní komunikační pravidla v roli mluvčího a posluchače - zdvořilé vystupování Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	OSV 4 Psychohygiena: hledání pomoci při potížích OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace
OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	DV: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Reklamy	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)
OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	DV: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Základy techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči	OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle	DV: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle	Vyjadřování závislé na komunikační situaci Využívání spisovné a	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly,

komunikační situace	komunikační situace	nepisovné výslovnosti Zdvořilé vyjadřování	sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	DV: pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem DV: zdokonaluje techniku i obsah psaného projevu DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní	Komunikační žánry - zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, přihláška Upevňování techniky psaní - dodržování základních hygienických návyků při psaní	OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti v psaném projevu MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	DV: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	Vyprávění Vytváření osnovy Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti	MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro časopis, rozhlas, televizi
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	DV: správně vyslovuje běžná cizí slova	Zásady spisovné výslovnosti Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	DV: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu DV: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku	
TVAROSLOVÍ			
OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a	DV: určuje slovní druhy ohebné i neohebné	Slovní druhy ohebné i neohebné	OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti

využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen DV: rozlišuje přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací DV: určuje mluvnické kategorie sloves DV: pozná zvrtné sloveso DV: rozliší jednoduché a složené slovesné tvary	Podstatná jména - mluvnické kategorie – pád, číslo, rod, vzor Přídavná jména - rozlišení přídavných jmen tvrdých, měkkých i přivlastňovacích Slovesa - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací), čas Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary	
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	DV: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slova spisovná a nespisovná	
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	DV: ve větách vyhledává základní skladební dvojice DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici a určí jejich základ	Základní skladební dvojice Podmět holý a rozvitý Přísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková Neúplná základní skladební dvojice	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně rozvíjí větu jednoduchou v souvětí	DV: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně rozvíjí větu jednoduchou v souvětí	Věta jednoduchá a souvětí Rozvíjení jednoduché věty v souvětí Vzorce souvětí	
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	DV: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo, že, protože, když	

PRAVOPIS

<p>OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<p>DV: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách DV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz- DV: vysvětlí a použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád) DV: učí se správně psát zeměpisné názvy DV: koncovky podstatných jmen píše podle vzorů DV: koncovky přídavných jmen tvrdých, měkkých i přivlastňovacích píše podle vzorů DV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu</p>	<p>Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz – orientačně - psaní předložek z, s - vlastní jména národností, států , planet Morfologický pravopis - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů - koncovky přídavných jmen podle vzorů - pravopis sloves v přítomném čase Pravidla českého pravopisu</p>	<p>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</p>
<p>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>DV: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>Syntaktický pravopis - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech - shoda přísudku s několikanásobným podmětem</p>	<p>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</p>
<h2>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</h2>			
<h3>POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ</h3>			
<p>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<p>DV: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů</p>	<p>Pocity a prožitky při poslechu a četbě Vyjadřování dojmů z četby a poslechu</p>	

		Výchova k čtenářství	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	DV: přednáší vhodné literární texty DV: zpracuje a prezentuje přečtenou knihu DV: účastní se dramatizací a přijímá role DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty na dané téma a doplňuje je ilustracemi	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu Přednes vhodných literárních textů Vlastní prezentace knihy Vlastní tvořivé psaní Vlastní výtvarný doprovod	OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	DV: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Umělecké a neumělecké texty	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování „bulvárních“ prvků ve sdělení od informativních MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení.

<p>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<p>DV: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech DV: Zná časopisy pro děti a mládež DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu</p>	<p>Literární druhy - poezie, próza Literární žánry - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání Časopisy pro děti a mládež Film a televize Poznávání informačních zdrojů TV zpravodajství, časopisy pro mládež - uspořádání informací ve zprávách - pravidelné rubriky</p>	<p>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti) MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</p> <p>MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).</p>
--	--	---	--

Standards pro 1. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Jejich obsahem je stanoveno minimum toho, co musí žák na konci 5. ročníku základní školy znát a umět.

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z českého jazyka a literatury ve složení:

Vedoucí: Taťána Holasová, Gymnázium Opatov, Praha 4
Koordinátor za VÚP: Jitka Altmanová, VÚP v Praze
Členové: Eva Hájková, PedF UK Praha
Jana Nedvědová, ZŠ Kutná Hora
Zdeněk Košťál, ČŠI Praha
Jiřina Šichová, ZŠ Praha 4,
Vítězslava Hlaváčová, Gymnázium Voděradská, Praha 10
Dagmar Burdová, ZŠ Litomyšl

Preambule

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

1. Podle zadání zvažil pracovní tým očekávané výstupy podle RVP ZV a možnosti jejich elektronického testování. Vzhledem k tomu, že řada očekávaných výstupů se týká mluveného projevu žáků, popř. předpokládá tvořivé psaní, je jejich elektronické testování problematické. Z celkového počtu 23 očekávaných výstupů po 5. ročníku (2. období) je elektronicky testovatelných 15 očekávaných výstupů a z 27 očekávaných výstupů po 9. ročníku je testovatelných 20.
2. U všech elektronicky testovatelných výstupů jsme podrobně specifikovali, které učivo a dovednosti výstup zahrnuje, a stanovili jsme indikátory úloh pro autory testů. (Jednotlivé výstupy jsou opatřeny přiděleným kódem, indikátory jsou číslovány arabskými číslicemi.)
3. Domníváme se, že pro test z českého jazyka není vhodné požadavky atomizovat do samostatných úloh. Ty totiž budou vyžadovat řadu textů poskytujících nezbytný jazykový materiál pro řešení těchto úloh a rozsah testu neúměrně naroste, což je nevhodné zvláště pro žáky mladšího školního věku (týká se tedy především testu po 5. ročníku).
4. Připojujeme proto i modelovou ukázkou jediného výchozího textu (ukázkou pro test po 5. ročníku), k němuž se vážou jednotlivé úlohy. V horní části tabulky je přehled očekávaných výstupů, které jsou v uvedeném modelu testovány (výstupy jsou označeny příslušnými kódy), následuje přehled indikátorů úloh seřazených v pořadí odpovídajícím pořadí uvedených výstupů. Pod výchozím textem je řada úloh k němu, u každé úlohy je kromě jejího správného řešení pro přehlednost uveden i kód očekávaného výstupu, jež úloha testuje. Tímto navrženým postupem se minimalizuje rozsah testu při zachování mnohosti prověřovaných výstupů – úloha pro 5. ročník prověřuje 2/3 celkového počtu elektronicky testovatelných výstupů.
5. Podle zadání MŠMT jsou indikátory ověřitelné otevřenou úlohou označeny zeleně a indikátory elektronicky netestovatelné označeny červenou barvou.
6. Stále zůstává otevřená otázka zařazení písemné práce – souvislého textu, v němž by žáci mohli prokázat osvojení kreativních komunikačních dovedností i pravopisných vědomostí. Zařazení souvislé písemné práce doporučovali ostatně i oponenti předložených úloh.
7. Stávající zpracování úloh je pořád ještě v pracovní verzi, s korekturou textu, stylizačními a formálními úpravami se počítá.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
Indikátor	<p>ČJL-5-1-01.1 Žák vybere z nabídky vhodný nadpis</p> <p>ČJL-5-1-01.2 Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení</p> <p>ČJL-5-1-01.3 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu</p> <p>ČJL-5-1-01.4 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku</p> <p>ČJL-5-1-01.5 Žák vystihne hlavní myšlenku textu</p>
Příkladové úlohy	<p>Výchozí text: Téměř všechny myšlenky a objevy učiněné během věků můžete nalézt v knihách. Kniha je jedním z největších lidských vynálezů. Existuje mnoho druhů knih – od beletrie (např. povídky a romány) po naučnou literaturu (např. příručky, slovníky, encyklopedie). První knihu zhotovili Egypťané před 5000 lety. Byla napsaná na papyrových svitcích. Římané vynalezli knihu, jak ji známe dnes; pro stránky použili upravenou zvířecí kůži – pergamen. Po staletí se knihy psaly ručně. Byly vzácné a drahé. V 8. století Číňané vynalezli knihtisk. Do Evropy se rozšířil během 15. století. Knihtisk umožnil vyrábět větší množství knih. Dnes se při výrobě knih využívají počítače, fotografické přístroje, stroje samy tisknou, skládají papír, sešívají jej a vážou do knihy.</p> <p>Vyber z nabídky nejvhodnější nadpis k uvedené ukázce: (A) Výroba novin (B) Z historie knih (C) Čtete rádi? (D) V knihovně</p> <p>Rozhodni o pravdivosti nebo nepravdivosti následujících tvrzení, vycházej z uvedeného textu: Dříve byly knihy vzácné a drahé, protože se psaly ručně. ANO – NE V knihách je zaznamenáno mnoho důležitých myšlenek a objevů. ANO – NE Knihtisk vynalezli Egypťané. ANO – NE Existuje málo druhů knih, většinou jsou to encyklopedie. ANO – NE</p> <p>Jak se nazývá upravená zvířecí kůže, kterou používali Římané pro stránky knih? _____</p> <p>Co je podle tvého názoru smyslem uvedeného textu? (A) text má čtenáře varovat před nevhodným obsahem některých knih (B) text čtenáře přesvědčuje o tom, aby se chovali ke knihám šetrně (C) text seznamuje čtenáře s tím, jak vznikly knihy a jak se vyvíjela jejich výroba (D) text se snaží nalákat čtenáře k návštěvě knihovny</p>
Poznámky k úloze	<p>Použitá ukázka je z Dětské ilustrované encyklopedie Svět kolem nás</p> <p>Řešení: Nejvhodnější nadpis: (B) Z historie knih Pravdivost tvrzení: ANO, ANO, NE, NE Jak se nazývá upravená zvířecí kůže: pergamen Smysl uvedeného textu: (C)</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
Indikátor	<p>ČJL-5-1-02.1 Žák vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu</p> <p>ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl (vyznění) textu</p> <p>ČJL-5-1-02.3 Žák vypíše požadovanou informaci z textu</p> <p>ČJL-5-1-02.4 Žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta</p>
Příkladové úlohy	<p>Která informace (věta) je pro popis kočky domácí nepodstatná? Číslo nedůležité věty napiš:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kočka má pružné a svalnaté tělo dokonale přizpůsobené lovu. V kohoutku je vysoká asi 30 cm, délka těla včetně ocasu činí kolem 80 cm. Má ostré zatažitelné dráčky a vynikající zrak, sluch a čich. Černé kočky prý přinášejí smůlu. Kůže kočky je pokryta srstí. Kočičí tlapky jsou zakončeny měkkými polštářky. <p>Mezi slovy pod textem škrtněte slovo, které k následujícímu textu nepatří, významem z něho nevyplývá: Zelená jablka patří k méně oblíbeným druhům jablek, svou chutí však mnohdy předčí jablka s červeným líčkem. Dlouhou tradici v pěstování jablek má tradiční odrůda Zelené průsvitné dozrávající časně, a to na přelomu června a července. K novějším druhům patří například Idared.</p> <p>Pěstování ovoce, jablka, jaro, zelená jablka, časně zrající.</p> <p>Z textu o jablkách vypište název starší odrůdy jablek: _____</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>Nepodstatná informace pro popis: věta číslo 4</p> <p>Slovo, které významem nepatří k textu: jaro</p> <p>Starší odrůda jablek: Zelené průsvitné</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	<p>ČJL-5-1-03.1 Žák sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka)</p> <p>ČJL-5-1-03.2 Žák posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí</p>
Příkladové úlohy	<p>Přiřaď k názvu slohového útvaru číslo ukázky:</p> <p>zpráva _____</p> <p>pozvánka _____</p> <p>oznámení _____</p> <p>vzkaz _____</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zápis do mateřských škol v Kutné Hoře na školní rok 2011/2012 proběhne na počátku měsíce května. Přihlášky dětí se přijímají do 30. 4. 2011. (Kutnohorské listy) 2. Vážení rodiče, srdečně vás zveme na představení školní akademie s názvem Zpátky v čase, které se koná v pátek 22. 4. 2011 od 18 hodin v aule školy. Těšíme se na setkání s vámi. (školní webové stránky) 3. Ve čtvrtek pomáhali slovenští horští záchranáři ve Vysokých Tatrách 55leté české horolezkyni. Žena měla zraněnou nohu a potřebovala lékařskou pomoc. Zraněná Češka byla účastnicí horolezeckého soustředění, které se konalo na Zbojnické chatě. (Mladá fronta DNES) 4. Moniko, prosím tě, až půjdeš dnes na trénink, stav se pro mě, budu na tebe doma okolo čtvrté hodiny čekat! (hlasová schránka) <p>Vyber z nabídky, který údaj chybí v uvedené pozvánce:</p> <p>(A) název akce</p> <p>(B) časový údaj</p> <p>(C) místo konání</p> <p>(D) program</p> <p>Vážení rodiče, srdečně vás zveme na vánoční besídku, která se koná v naší třídě. Přijďte si s námi chvilku posedět, zazpívat vánoční koledy a popovídat. Kdo by našel ještě o trochu více času, může se jít vánočně bavit i do auly, kde vystoupí žáci naší školy s pohádkami a koledami. Poté můžete navštívit naši vánoční prodejní výstavu. Její výtěžek bude věnován na nákup učebních pomůcek. Těšíme se na setkání s vámi. Paní učitelka a žáci III. B.</p>
Poznámky k úloze	<p>Indikátor ČJL-5-1-14.1 je z důvodu elektronického testování zjednodušený z úkolu žák sestaví jednoduchý slohový útvar na úkol rozliší slohový útvar</p> <p>Řešení:</p> <p>zpráva - 3, pozvánka - 2, oznámení - 1, vzkaz - 4</p> <p>chybějící údaj v pozvánce: (B) časový údaj</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	ČJL-5-1-03.3 Žák sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení ČJL-5-1-03.4 Žák vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce
Příkladové úlohy	<p>1. „Když jsem byl mlád,“ pravil král dvěma synům, když se byli před ním shromáždili, „zapomněl jsem v malé hospůdce v daleké zemi klobouček. Měl jsem za kloboučkem sojčí pérko.</p> <p>2. Král měl tři syny, zavolal však pouze dva, neboť třetího syna, Honzu, nebral vážně.</p> <p>3. Dnes už vím, co leží za všemi moři, za horami a lesy. A je mi smutno z vědění.</p> <p>4. Nemohl jsem se tehdy vrátit, musel jsem spěchat podívat se, co bylo za lesem, co bylo za horou, která byla za lesem, co za mořem, které bylo za horou, co za pouští, která byla za mořem.</p> <p>5. Je zajímavé, že Honzové často nejsou bráni vážně, ačkoliv, jak se ukáže i v této pohádce, nakonec si úctu vynutí.</p> <p>Vyber z nabídky správné pořadí úryvků tak, aby postupovaly podle časové a příčinné souvislosti (aby tvořily příběh):</p> <p>(A) 1, 2, 5, 4, 3 (B) 5, 2, 1, 3, 4 (C) 2, 5, 1, 4, 3 (D) 4, 5, 3, 1, 2</p> <p>Která z následujících vět by mohla tvořit závěr k dané ukázce?</p> <p>(A) Vzdechl a utřel si vlažnou slzu. (B) Vždycky jsem byl zvědavý. (C) Bylo jednou jedno království. (D) Král mu mával z okna na rozloučenou.</p>
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je z Čítanky pro 4. ročník (Nová škola) J. Werich: Král měl tři syny Řešení: Pořadí úryvků: (C) Závěr ukázky: (A)

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
Indikátor	ČJL-5-1-04.1 Žák vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl ČJL-5-1-04.2 Žák vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-1-04.1 Žák vyslechne ukázkou (popřípadě sám přečte) a reprodukuje / píše její obsah.</p> <p>Příklady textů (rozsah okolo 100 slov):</p> <p>Náš pes Ben je moc milý a přítulný. Vždycky, když přijedeme na chatu, běhá radostně po okolí a hraje si s pejsky, kteří sídlí se svými páničky v okolních chatách. Jednou během této hry jsme uslyšeli ránu a vzápětí bolestivé kňučení našeho pejska. Když jsme přiběhli, viděli jsme na jeho boku malou ránu, ze které tekla krev. Někdo našeho Bena postřelil! Jeli jsme k veterináři, který mu brok z těla vyjmul, ránu zašil a vyčistil. Když se Beník probíral z narkózy, byl jako opilý a smutně na nás koukal. Dnes už je úplně v pořádku. Toho, kdo Bena postřelil, jsme nikdy neodhalili.</p> <p>Při svých cestách světem překročil Fík jednoho dne sedmero hor a sedmero řek, a tím pádem se samosebou ocitl rovnou v pohádkové zemi. Poznal to už podle hradu potaženého černým sukem. „No, tak to je jasný,“ řekl si, „mají tady šíleně smutnou princeznu.“ Šel rovnou ke králi a povídá jasnozřivě: „Maucta. Tak vaše princezna se nechce smát, co?“ Král jen smutně přikyvoval. „A čekáte na Honzu, že ano?“ „Kdepak,“ řekl král ještě smutněji. „Ten už tu byl a taky nic nepořídil.“ „Ale jděte, vždyť je to tak jednoduché!“ řekl Fík. Olízl princezniče tvář svým růžovým jazykem a holka se nemohla udržet smíchy. (Rudolf Čechura: Maxipes Fík)</p> <p>Nové pololetí jsme ve škole začali romanticky – 14. 2. jsme oslavili svátek svatého Valentýna. Už s předstihem byly v budově školy rozmístěny krabice, do nichž děti mohly vřazovat dopisy a vzkazy pro své kamarády a oblíbence. Po otevření valentýnských krabic bylo zjištěno, že jste odeslali více než 250 dopisů, vzkazů a přáníček. Dopisy dostávala převážně děvčata - z toho usuzujeme, že kluci byli při tvorbě asi pilnější. Nejvíce vzkazů se posílalo mezi žáky prvního stupně, na druhém stupni byla nejžádanější třída VI. C. Dodatečně přejeme hodně lásky i my a doufáme, že v příštím roce bude zájem o valentýnské krabice minimálně stejně velký jako letos. (školní časopis)</p> <p>ČJL-5-1-04.2 Přečti si vzkaz od Pavla a řekni ho spolužákovi:</p> <p>Tondo, prosím tě, máš zítra odpoledne přijít ve dvě hodiny za Pavlem na hřiště. Chce si s tebou zahrát vybíjenou a pak byste mohli jít k jeho babičce. Nemáš se bát, prý se nezdržíte, do pěti budete určitě doma. Babička ale zaručeně upeče něco dobrého, třeba tvarohové buchty.</p>
Poznámky k úloze	

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
Indikátor	<p>ČJL-5-1-05.1 Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>ČJL-5-1-05.2 Žák posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná</p> <p>ČJL-5-1-05.3 Žák změní dialog na vzkaz apod.</p>
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-1-05.1</p> <p>Na základě uvedených informací vedou dva žáci dialog:</p> <p>1) Odpoledne se chtějí jít koupat, jeden nemůže, musí jít pomáhat babičce, domluví se, že půjdou další den</p> <p>2) návštěva kina - pátek - 18 hodin - sraz půl hodiny před představením na náměstí</p> <p>3) pondělí – 17 hodin – koncert – Obecní dům Praha – Antonín Dvořák</p> <p>4) Martina mi řekla, abych s ní šla odpoledne na koupaliště. Odpověděla jsem, že nemohu, protože musím jít pomáhat babičce na zahradu. Martina se mě zeptala, jestli bych nemohla jít pomáhat babičce zítra. Odpověděla jsem, že ne, protože babička jde zítra k lékaři a nebude doma. Kromě toho už jsem jí to slíbila. Martina navrhuje, že půjdeme zítra, já souhlasím.</p> <p>Témata na telefonní hovor (pozdrav, představení se, krátký rozhovor, rozloučení): pozvání na narozeniny, přání k svátku, omluva ve škole, zavolání lékařské pohotovosti, omluva z dohodnuté schůzky, akce, oznámení dopravní nehody, požáru apod.</p> <p>Témata na zanechání vzkazu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pro maminku: zdržíš se u kamaráda - pro kamaráda: zítra odpoledne k němu nepřijdeš - pro spolužáka: jaký úkol máte na další den do školy - pro babičku: zítra po škole se u ní stavíš apod. <p>ČJL-5-1-05.2</p> <p>Je uvedený telefonický rozhovor úplný nebo něco chybí? V případě, že ano, řekni, co chybí!</p> <p>A: Tady Petr Novotný. B: Ahoj Petře, co děláš? Jedu na kole na hřiště, nechceš jet se mnou? A: Možná bych jel. Jak dlouho tam chceš být a kdo tam bude?</p>

B: Budu tam asi hodinu, pak musím domů. Budou tam určitě kluci z naší třídy, zahrajeme si fotbal

A: Tak já pojeďu, stav se pro mě asi za čtvrt hodiny, zatím ahoj.

B. Ahoj, uvidíme se.

Napiš, co chybí v uvedeném vzkazu na záznamníku:

Jé, to je škoda, že nejси doma. Zítra tě zvu do cukrárny, sejdemе se ve dvě hodiny. Tak ahoj, už se těším.

ČJL-5-1-05.3

Uvedený dialog maminky a paní učitelky změň na vzkaz pro paní učitelku:

Maminka: Dobrý den, paní učitelko.

Paní učitelka: Dobrý den, paní Šťastná. Ráda vás slyším. Potřebujete něco?

Maminka: Chci omluvit naši Martinu. Je nemocná, celou noc měla teplotu a stěžuje si, že ji bolí v krku. Půjdeme teď dopoledne k paní doktorce.

Paní učitelka: Dobře paní Šťastná, omluvím ji. Dejte mi prosím vědět, jak dlouho bude Martina stonat. Pro úkoly se stavíte?

Maminka: Určitě, řeknu našemu Ondřejovi, aby se za vámi zastavil, pošlete je prosím po něm. Děkuji vám.

Paní učitelka: Zařídím to, spolehněte se. Mějte se hezky a pozdravujte Martinu. Na shledanou.

Maminka: Na shledanou.

Poznámky k úloze

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
Indikátor	ČJL-5-1-06.1 Žák vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka ČJL-5-1-06.2 Žák vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout
Příkladové úlohy	<p>Který text informuje a který nás navíc chce přimět k nákupu?</p> <p>A: Firma Čistota uvedla na trh nový prací prostředek vhodný pro ruční praní i praní v automatických pračkách. Složení pracího prášku zaručuje dobrý prací výsledek v měkké i tvrdé vodě. K dispozici je balení po 2 kg, 4 kg i 8 kg.</p> <p>B: Firma Čistota přichází s novým vynikajícím pracím prostředkem, který vám zaručí, že vaše prádlo bude vždycky čisté. Vyzkoušejte jeho unikátní složení. V nabídce je úsporné dvoukilové balení, balení 4 kg, cenové zvýhodnění vás však nejvíc potěší u balení 8 kg.</p> <p>Přepište následující text jako reklamu.</p> <p>Milena Čokoládová tyčinka 46 g Vyrábí: Orion Nestlé Česká republika</p>
Poznámky k úloze	<p>Úloha Přepište následující text jako reklamu patří k elektronicky netestovatelným.</p> <p>Řešení: Text A informuje, text B ovlivňuje rozhodování</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
Indikátor	<p>ČJL-5-1-07.1 Žák na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta</p> <p>ČJL-5-1-07.2 Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému</p>
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-1-07.1</p> <p>Řekni větu Jano, běž do obchodu, kup rohlíky a neztrat' peněženku! tak, aby podle intonace bylo poznat, že jde o prosbu.</p> <p>Dokonči následující věty a řekni je tak, aby podle tvé rozdílné intonace bylo poznat, kdy se jedná o prosbu, příkaz nebo omluvu: Prosím vás ..... Buďte tak hodná, ... Promiň ..... Žádáme tě .....</p> <p>Oznam spolužákovi / paní učitelce, že máš zítra narozeniny a že ho / ji zveš na oslavu</p> <p>Dokonči následující oznámení a představ si, že je říkáš ve školním rozhlase: Fotografujete rádi? Časopis pro děti Sluníčko vypisuje soutěž o nejlepší obrázek na téma: Můj čtyřnohý kamarád.</p> <p>Jak se omluvíš v následujících situacích? Vytvoř alespoň dvě věty, kterými se omluvíš v následujících situacích. 1) zapomeneš si domácí úkol (paní učitelka/pan učitel) 2) rozbiješ míčem sousedovi okno (soused)</p> <p>ČJL-5-1-07.2</p> <p>Představ se vhodnou formou v následujících situacích (2–3 věty): - přišel jsi do nové školy – představ se nejprve panu řediteli a pak svým novým spolužákům - změnil jsi sportovní oddíl – představ se novým spoluhráčům a trenérovi - jdeš na recitační soutěž – představ se a porotě</p>
Poznámky k úloze	

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
Indikátor	ČJL-5-1-08.1 Žák rozliší <u>ve slyšené ukázce</u> spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž vo tom apod.) ČJL-5-1-08.2 Žák při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost
Příkladové úlohy	ČJL-5-1-08.2 Možné komunikační situace: <ul style="list-style-type: none"> - zeptat se v obchodě prodavačky na cenu zboží (kde nalézt určité zboží) - v knihovně na další knihu svého oblíbeného autora - v autobuse řidiče, zda staví na určité zastávce - omluvit se učiteli za nevypracovaný úkol - přivítat rodiče na školní besídce apod.
Poznámky k úloze	Nabízená fonetická transkripce je z didaktického hlediska pro mladší školní věk naprosto nevhodná. Nelze propagovat nespisovnou výslovnost, je možné se domluvit na sledování vytypovaného pořadu, ve kterém by žáci měli za úkol vyhledávat nespisovnou výslovnost, případně využít např. archiv ČT apod.

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	<p>ČJL-5-1-09.1 Žák píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění</p> <p>ČJL-5-1-09.2 Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu</p> <p>ČJL-5-1-09.3 Žák napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi</p> <p>ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí</p>
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-1-09.1</p> <p>Možné náměty pro vypravování: Témata vycházející z vlastní zkušenosti dětí - jejich vlastní zážitky, příběhy se zvířaty apod.</p> <p>Vytvoř krátké vypravování s následujícími slovesy (v jakýchkoli osobách a časech): běžet, poskakovat, jít, pochodovat, vykračovat si (obměna: žák si sám vybere 5 slov – podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce, číslovka – která použije ve vypravování)</p> <p>Dokonči vypravování: Sedím v houpacím křesle na verandě chaty a čtu si knížku. Jsem tu sám, klid, pohoda. Venku prší, déšť bubnuje do střechy, už se stmívá. Najednou slyším za oknem kroky. Přibližují se a vzdalují. A znovu.</p> <p>ČJL-5-1-09.2</p> <p>Možné náměty pro tvorbu popisu: Popis předmětu, zvířete, osoby - hračka, dům, dětský pokoj; domácí mazlíček - pes, kočka; kamarád, člen rodiny (nutný vizuální vjem - obrázek, fotografie, popisovaný předmět,...) Popis pracovního postupu - oblíbený recept, přesazování rostliny, jednoduchý výrobek, čištění zubů, ... (činnost, kterou děti samy vykonávaly)</p> <p>Pozorně si přečti následující text. Kuchař si popletl, co má při výrobě palačinek udělat nejdříve, co potom...Pomoz mu a napiš popis pracovního postupu ve správném pořadí!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Upečené horké palačinky potřeme džemem, zatočíme je nebo složíme a posypeme moučkovým cukrem. 2) Vejce pečlivě rozmícháme, rozředíme mlékem a za stálého míchání přisypeme polohrubou mouku. 3) Na přípravu palačinek potřebujeme 3 vejce, 500 ml mléka, 250 g polohrubé mouky, tuk na smažení, džem a cukr. 4) Přejeme vám dobrou chuť. 5) Z hotového hladkého těstíčka pečeme na pánvi potřené tukem tenké palačinky (pečeme je po obou stranách).

	<p>ČJL-5-1-09.3</p> <p>Které věty můžeš použít do úvodu dopisu, které na závěr? Posílám ti srdečný pozdrav.... Zdravím Vás a čekám Vaši rychlou odpověď... Přeji ti hezký víkend ... Zdravím tě a posílám pusu... Těším se na brzkou shledanou... Omlouvám se, že jsem se dlouho neozval...</p> <p>Možné náměty pro psaní dopisu: dopis z prázdnin rodičům, babičce, kamarádovi, dopis sourozenci na školu v přírodě, krátký dopis chlapci nebo děvčeti, se kterým si chceme dopisovat</p>
<p>Poznámky k úloze</p>	<p>Vypravování – úvod, vlastní vypravování a závěr, rozsah okolo 50–80 slov, vypravování je možné tvořit i podle obrázkové osnovy. Využívána je přímá řeč, slovesa, která výrazně postihují děj, a krátké věty k navození dějového napětí.</p> <p>Popis – úvod, vlastní popis, závěr, u popisu je akcentována uspořádanost, u pracovního postupu dodržení časové posloupnosti, možno tvořit i podle obrázkové nebo otázkové osnovy.</p> <p>Dopis – místo a datum, oslovení, sdělení, zakončení, podpis, adresa</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí
Příkladové úlohy	<p>Vyber z nabídky, co chybí v ukázce dopisu:</p> <p>(A) oslovení a podpis (B) P. S., místo a datum (C) nechybí nic (D) místo a datum, podpis</p> <p>Maminko, tatínku, posílám Vám vzpomínku z letního tábora, jistě víte, že vám píše vaše dcera Barbora. Strava se nedá jíst, dneska byl jen zelný list, polívka studená, co v ní plavou místo nudlí číslice a písmena. Myslela jsem prostě, že budou různé soutěže, slíbili bojovku, pak jsme hráli vybíjendu, na ovce a na schovku. Štefan, hlavní vedoucí, chodí s naší vedoucí, která je příšera, scházejí se, líbají se u totému za šera. Proč jsem se nenarodila o pár let dřív? Dneska bych krásně chodila se Štefanem, co říká si Steve. Proč jste mě prostě neměli o pár let dříve? Řekla bych: nebuď nesmělý, líbej mě, Steve. Závěrem dopisu ještě trochu popisu: ta bréca vedoucí je tlustá jak dvě normální oddílové vedoucí. Když běží po lese, všechno na ní třese se. Užívá make-upu, co na ní ten Štefan vidí, to já prostě nechápu.</p> <p>P. S. Pošlete dvě tři sta, jsem bez peněz dočista.</p>
Poznámky k úloze	<p>Použitá ukázka je text písně Z. Svěráka a J. Uhlíře Dopis z tábora</p> <p>Řešení: V ukázce dopisu chybí: (D) místo a datum, podpis</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
Indikátor	ČJL-5-1-10.1 Žák k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) ČJL-5-1-10.2 Žák zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo
Příkladové úlohy	<p>V létě o prázdninách se Michal a Radek rozhodli, že přenocují ve stanu na zahradě u babičky. Odpoledne postavili stan a teď v něm leží zachumlaní do spacáků. Když se kluci odpoledne stěhovali do stanu, babička se strachovala: „Nebudete se tam, hoši, bát?“ „My a bát se?“ zlobili se kluci. „To nás máš, babi, za strašpytle?“ Ale teď tu leží a nemůžou usnout. Napjatě poslouchají podivné šelesty a neznámé zvuky. Cítí, jak jim buší srdce. Pár kroků za plotem zahrady začíná les. Nikdy nevěřili na strašidla, ale teď je napadá – co kdyby přece? Každou chvíli přejede po plachtě stanu větev, jak se komíhá ve větru. Nebo to není větev? Kluci se začínají potit a oči mají dokořán. Napínají uši. Venku se zvedá vítr. Co to tak strašidelně šelestí v korunách stromů? A teď to venku zafunělo, teď to škrábe po plachtě! Co se to dobývá dovnitř? Venku se ozvalo zakňučení a nové škrábání. „Vždyť je to náš Mates!“ zvolal Michal. A už se kluci hrabou ven a otvírají stan. Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda.</p> <p>Kluci si oddychli. Netrvalo dlouho a všichni tři spokojeně spali. Chundelatý psí kožich kluky krásně hřál, a i když se venku čerti ženili, vítr hučel a padal déšť, chlapci o ničem nevěděli.</p> <p>Sestav jednoduchou osnovu vyprávění v heslech o čtyřech bodech:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ <p>Z vyprávění o chlapcích vypadl následující text. Na které místo v příběhu bys ho zařadil? Vyber větu z uvedené nabídky, na niž by vhodně navazoval.</p> <p>Kluci si představují divokého kance nebo zježenou hlavu s ohnivýma očima. Na stan dolehlo nějaké těžké tělo. „Mamí!“ vyjekl Radek.</p> <p>(A) „Nebudete se tam, hoši, bát?“ (B) Pár kroků za plotem zahrady začíná les. (C) Co se to dobývá dovnitř? (D) Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda.</p>
Poznámky k úloze	Řešení: Text navazuje na větu: (C) Co se to dobývá dovnitř?

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
Indikátor	<p>ČJL-5-2-01.2 Žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejbliže k zadanému slovu</p> <p>ČJL-5-2-01.3 Žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným</p> <p>ČJL-5-2-01.4 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy</p> <p>ČJL-5-2-01.5 Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)</p>
Příkladové úlohy	<p>Jak král pravil, tak se také stalo.</p> <p>Které z uvedených slov má svým významem nejbliže ke slovu pravil?</p> <p>(A) zakřičel (B) popřel (C) řekl (D) vysvětlil</p> <p>Náš pan učitel je dobrý člověk.</p> <p>Nahrad' slovo dobrý slovem významem protikladným - _____ slovem významem podobným - _____ slovem citově zabarveným - _____</p> <p>Která z následujících vět obsahuje slovo vícevýznamové?</p> <p>(A) Prohra ho zarmoutila. (B) Monika dostala nový míč. (C) Zelenina je zdravá, měli bychom ji jíst každý den. (D) Ve škole na chodbě jsem našel korunu.</p> <p>Vysvětlí další významy tohoto slova: _____</p> <p>Která z následujících možností obsahuje slova s protikladným významem?</p> <p>(A) skromný – nenáročný (B) milý – nesoustředěný (C) šťastný – nešťastný (D) líný – nešikovný</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: pravil: (C) řekl Věta s vícevýznamovým slovem: (D) Ve škole na chodbě jsem našel korunu. Další významy slova koruna: panovníkova koruna, koruna stromu (stačí tyto dva významy, jakkoli volně popsané) Slova s protikladným významem: (C) šťastný - nešťastný</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Stavba slova)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
Indikátor	<p>ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou</p> <p>ČJL-5-2-02.2 Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova</p> <p>ČJL-5-2-02.3 Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne</p> <p>ČJL-5-2-02.4 Žák k danému slovu uvede slova příbuzná</p>
Příkladové úlohy	<p>Výslovnost, nevýslovně, slovník, slovíčka, proslov, oslovení, vyslovit je skupina slov příbuzných se slovem slovo</p> <p>Urči stavbu slova nevýslovně</p> <p>část předponová _____</p> <p>kořen slova _____</p> <p>část příponová _____</p> <p>Které z následujících slov obsahuje předponu i příponovou část?</p> <p>(A) proslov</p> <p>(B) ledový</p> <p>(C) nstartovat</p> <p>(D) lékařka</p> <p>Rozříd' následující skupinu slov na slova příbuzná se slovem les a na tvary slova les: lesník, lesa, zalesnit, lesní, lesu, prales, lesem, pralesní</p> <p>slova příbuzná se slovem les:</p> <p>_____</p> <p>tvary slova les:</p> <p>_____</p> <p>Český jazyk je náš jazyk národní.</p> <p>Které z následujících slov není příbuzné se slovem český?</p> <p>(A) čeština</p> <p>(B) nečeský</p> <p>(C) Čech</p> <p>(D) česat</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>Stavba slova nevýslovně: část předponová: nevý-, kořen slova: slov, část příponová: -ně</p> <p>Slovo s předponou i příponovou částí: (C) nstartovat</p> <p>Slova příbuzná se slovem les: lesník, zalesnit, lesní, prales, pralesní</p> <p>Tvary slova les: lesa, lesu, lesem</p> <p>Se slovem český není příbuzné slovo: (D) česat</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Slovní druhy)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech
Indikátor	<p>ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic)</p> <p>ČJL-5-2-03.1.2 Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh</p> <p>ČJL-5-2-03.3 Žák určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu.</p> <p>ČJL-5-2-03.4 Žák rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu</p> <p>ČJL-5-2-03.5 Žák určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu</p> <p>ČJL-5-2-03.6 Žák rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně</p>
Příkladové úlohy	<p>S poctivostí nejdál dojdeš!</p> <p>Urči slovní druh vyznačeného slova ve větě:</p> <p>(A) podstatné jméno (B) příslovce (C) zájmeno (D) sloveso</p> <p>Která z následujících vět <u>neobsahuje</u> příslovce?</p> <p>(A) Hlavní město naší republiky je Praha. (B) Můj kamarád Petr běhá nejrychleji z celého mužstva. (C) Cestovatel vyprávěl zážitky z cest velmi zajímavě a poutavě. (D) V pět hodin budu už určitě doma.</p> <p><i>Ve městech je bohužel často vidět volně pobíhající psy.</i> Ve kterém z následujících příkladů je podstatné jméno ve stejném pádě, čísle a rodě jako podstatné jméno psy v uvedené větě?</p> <p>(A) namaluju sousedy (B) mluvím o příteli (C) sejdeme se s kamarády (D) nemáme rádi chyby</p> <p>Rozhodni, která z nabízených vět není napsaná správně – zaměř se na spojení podstatného a přídavného jména:</p> <p>(A) Žabí stehýnka jsou vyhlášená pochoutka. (B) Noví žáci se ve třídě rychle spřátelili. (C) Hluchí lidé potřebují naši pomoc. (D) V zoologické zahradě se vylíhla sokolí mlád'ata.</p> <p>Ve které větě je sloveso uvedeno ve 3. osobě čísla jednotného?</p> <p>(A) Proč se mnou nemluvíte? (B) Učení mě baví. (C) Při fotbale nás soupeři vždy porazí. (D) Rádi pozorujeme noční oblohu.</p>

Poznámky k úloze	Řešení: nejdál: (D) příslovce Věta, která neobsahuje příslovce: (A) Podstatné jméno ve stejném pádě, čísle, rodě: (A) sousedy Věta, která není napsaná pravopisně správně: (C) Věta se slovesem ve 3. osobě čísla jednotného: (B)
-------------------------	---

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura						
Ročník	5.						
Tematický okruh	Jazyková výchova (Tvarosloví)						
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary						
Indikátor	<p>ČJL-5-2-04.1 Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným (doporučujeme pro autory testů rozložit na dvě úlohy na sebe navazující: v 1. kroku žák vyhledá/nevyhledá, ve 2. kroku vyhledané nahradí/nenahradí)</p> <p>ČJL-5-2-04.2 Žák doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád mužský životný).</p>						
Příkladové úlohy	<p>Která z následujících vět obsahuje pouze slova spisovná?</p> <p>(A) Mičuda mi spadla za plot k sousedům. (B) To je fakt hustý! (C) Adéla ode mě pořád vopisuje! (D) Dnes máme domácí úkol z angličtiny.</p> <p>Když jsme četli Malého prince, tak mi například vadilo, že spad z jiný planety. „To je přeci nesmysl,“ říkal jsem Kimovi. „Jak to, že ti to nevadí?“ A on, že je to pohádka. A tak jsem si pak znovu přečet o milionářovi, co pořád počítal peníze a na nic jiného neměl čas, a o tom králi, kterej přikazoval jen to, co šlo splnit, a o tom, jak se ochočuje liška, a najednou jsem to pochopil. Doopravdy se v Malém princí říká lidem o nich samejch, i když je to pohádka myšlená pro děti. (V. Stýblová: Můj brácha)</p> <p>Vypiš z textu do tabulky dva nespisovné tvary slov a nahrad' je tvary spisovnými:</p> <table border="1" data-bbox="370 1258 1114 1391"> <thead> <tr> <th>nespisovný tvar</th> <th>spisovný tvar</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Doplň do věty podstatné jméno ze závorky ve správném tvaru tak, aby byla mluvnicky a pravopisně správně:</p> <p>Velké vzdálenosti jsou dnes překonávány moderními _____ (letadlo). Děti jely na školu v přírodě se svými _____ (učitel). Na poli si vesele hráli ušatí _____ (králík). Při výtvarné výchově jsme malovali vodovými _____ (barva).</p>	nespisovný tvar	spisovný tvar				
nespisovný tvar	spisovný tvar						
Poznámky k úloze	<p>Řešení: Věta obsahující pouze spisovná slova: (D) Nespisovné tvary např.: Malého, kterej; spisovně: Malého, který Podstatná jména ve správném tvaru: letadly, učiteli, králíci, barvami</p>						

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-05 vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
Indikátor	ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) ČJL-5-2-05.2 Žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)
Příkladové úlohy	<p>Českým zemím kdysi vládli králové. Která z následujících dvojic slov je základní skladební dvojice uvedené věty? (A) českým zemím (B) kdysi vládli (C) zemím vládli (D) králové vládli</p> <p>Tatínek při žehlení pečlivě narovnal rukávy košile. Která z následujících skladebních dvojic není utvořena správně? (A) tatínek narovnal (B) tatínek při žehlení (C) narovnal při žehlení (D) narovnal pečlivě Která z možností A-D je základní skladební dvojicí věty? _____</p> <p>Stany postavily nečekaně rychle děti z prvního oddílu. Která z následujících možností je podmět uvedené věty? (A) stany (B) postavily (C) oddílu (D) děti</p> <p>Která z následujících vět má několikanásobný podmět? (A) První přišel na hřiště Jirka. (B) Včera celý den pršelo. (C) Na zahradě zpívají kosi, sýkorky a pěnkavy. (D) Proč se na mě tak díváš?</p>
Poznámky k úloze	Řešení: Základní skladební dvojice věty: (D) králové vládli Nesprávně utvořená skladební dvojice: (B) tatínek při žehlení, základní skladební dvojice: (A) tatínek narovnal Podmět uvedené věty: (D) děti Věta s několikanásobným podmětem: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
Indikátor	ČJL-5-2-06.1 Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí ČJL-5-2-06.2 Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku
Příkladové úlohy	<p>Která z následujících vět je větou jednoduchou?</p> <p>(A) Kořata běhala vesele po domě i po dvoře. (B) Jedno se někam zaběhlo, nemohli jsme ho nalézt. (C) Máma kočka truchlila a odmítala jíst. (D) Bylo nám jí líto, ale pomoci jsme jí nemohli.</p> <p>Který z nabízených větných vzorců odpovídá následujícímu souvětí?</p> <p>Lev zoufale řval a bránil se ze všech sil, ale nemohl se ze sítě vymotat.</p> <p>(A) V1, V2, ale V3. (B) V1, ale V2. (C) V1 a V2, ale V3. (D) V1 a V2, V3.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení: Věta jednoduchá: (A) Větný vzorec: (C)</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
Indikátor	<p>ČJL-5-2-07.1 Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován</p> <p>ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu</p>
Příkladové úlohy	<p>Liška celou hodinu běhala a skákala, ale na hrozny nedosáhla.</p> <p>Kterým z následujících spojovacích výraz můžeš nahradit spojku ale, aby smysl sdělení zůstal zachován?</p> <p>(A) když (B) i (C) potom (D) avšak</p> <p>Správný člověk je věrný svým přátelům. Stojí při nich za všech okolností.</p> <p>Kterým z nabízených spojovacích výrazů lze vhodně spojit věty jednoduché v souvětí?</p> <p>(A) který (B) i když (C) a (D) kde</p>
Poznámky k úloze	<p>Spojovací výraz nahrazující spojku ale: (D) avšak</p> <p>Spojovací výraz, který spojí vět jednoduché v souvětí: (C) a</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
Indikátor	ČJL-5-2-08.1 Žák správně píše/doplňuje i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných ČJL-5-2-08.2 Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického
Příkladové úlohy	<p>Které z následujících slovních spojení není napsané pravopisně správně?</p> <p>(A) viděli jsme vysoké kopce (B) květinám usychají lístečky (C) mile se usmívala (D) do třídy přibil Zbyněk</p> <p>Do kterého spojení doplníš pouze i/í, aby bylo napsané pravopisně správně?</p> <p>(A) tatínek sl-b-l koupit l-že (B) umět v-jmenovaná slova je v-hra (C) dům nev-padal ob-dleně (D) z kůry stromů v-sely l-šejníky</p> <p>Bratranec chová čtyři (pes).</p> <p>Který tvar slova pes z nabídky můžeš doplnit do uvedené věty tak, aby byla napsaná správně?</p> <p>(A) psi (B) psy (C) psové (D) psa</p>
Poznámky k úloze	Řešení: (D), (D), (B)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
Indikátor	<p>ČJL-5-2-09.1 Žák na základě znalosti shody přísudku s podmínkem používá správné tvary přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu</p> <p>ČJL-5-2-09.2 Žák doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)</p>
Příkladové úlohy	<p>Ve které z následujících vět je chyba ve shodě přísudku s podmínkem?</p> <p>(A) Do zoologické zahrady přibyly nová zvířata. (B) Šli jsme se na ně odpoledne podívat. (C) Chlapci se nejdéle zdrželi v pavilonu šelem. (D) Dívky zase nejvíce zaujaly žirafy.</p> <p>Doplň správně čárky mezi slovy v následujících větách (pokud chybí):</p> <p>(A) Milý Petře pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek maminka sestra i já. (C) Na smlouvanou schůzku přišli Karel Petr Ondřej a Filip. (D) V létě jsme procestovali Itálii a Rakousko.</p>
Poznámky k úloze	<p>Řešení:</p> <p>Věta s chybou ve shodě přísudku s podmínkem: (A)</p> <p>Věty s doplněnými čárkami:</p> <p>(A) Milý Petře, pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek, maminka, sestra i já. (C) Na smlouvanou schůzku přišli Karel, Petr, Ondřej a Filip. Věta (D) je napsaná správně.</p>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
Indikátor	ČJL-5-3-01.1 Žák zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku ČJL-5-3-01.2 Žák řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí
Příkladové úlohy	ČJL-5-3-01.1 Záznam o přečtené knize (rozsah minimálně 50 slov): <ul style="list-style-type: none"> - autor, název knihy, ilustrátor, rok vydání, nakladatelství - stručně, o čem kniha je - proč se čtenáři líbila / nelíbila – zdůvodnění - doporučení ostatním – zdůvodnění - případně jednající postavy, hlavní postava - přečtení vybrané ukázky (zdůvodnit svůj výběr) <p>Žák prezentuje ostatním spolužákům, ti se ho ptají na další informace o knize, které je zajímají. Žáci zpracovávají záznamy o knihách do čtenářských deníků nebo na volné listy papíru, které zakládají do svých portfolií.</p> ČJL-5-3-01.2 Na základě vyslechnutého textu (přednes učitele, audiozáznam) žák stručně vyjádří hlavní myšlenku ukázky, zda se mu ukázka líbila / nelíbila, své tvrzení zdůvodní (dialog, diskuse).
Poznámky:	Žák je schopen se stručně, jasně a srozumitelně vyjádřit o přečtené knize nebo přečtené / slyšené ukázce.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
Indikátor	ČJL-5-3-02.1 Žák přednese a volně reprodukuje text ČJL-5-3-02.2 Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma ČJL-5-3-02.3 Žák napíše pohádku, bajku
Příkladové úlohy	<p>ČJL-5-3-02.1, 2, 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukce básní a textů z čítanky - dokončení textu - vypravování vlastních zážitků (např. z výletu) - pohádka, bajka – tvorbu lze dětem usnadnit např. zadáním postav, ponaučení k bajce apod. <p>Vyber si jedno z následujících přísloví a použij ho jako ponaučení ke krátké bajce:</p> <p>Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. Bez práce nejsou koláče. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Můžeš využít např. následující dvojice postav: vlk a zajíc, kočka a myš, vrána a liška</p> <p>Vytvoř pohádku s následujícími postavami – drak, princezna, lakomý král, ... Moderní verze – pohádka na téma čištění zubů, vaření čaje, ...</p>
Poznámky:	Rozsah vytvořených textů: okolo 50–80 slov

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura										
Ročník	5.										
Tematický okruh	Literární výchova										
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů										
Indikátor	ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)										
Příkladové úlohy	<p>1. Máma smaží bramborák, nad pánví se zvedá mrak, modrý mrak se z pánve zvedá, už se tvoří kůrka hnědá, a té vůně po kuchyni! Až to dělá v puse sliny.</p> <p>2. brambor, lilek hlíznatý, až 1 metr vysoký, u nás jednoletá užitková rostlina, z čeledi lilkovitých s namodrale bílými květy a zelenými bobulemi; všechny zelené části jsou jedovaté, pochází z Jižní Ameriky</p> <p>3. „I jakpak ji nemám bít, když umí jen z konopí zlaté nitky příst,“ odpověděla matka. „Nu, když umí z konopí zlaté nitky příst, tedy mi ji prodejte“ – řekl kníže. „Ráda, co mi za ni dáte?“ „Půl měřice zlata.“</p> <p>4. Sejměte kryt baterie. Připojte konektor baterie k nabíječce. Nabíječku připojte k zásuvce. Nabíječka baterií není hračka – nabíjení musí být vždy prováděno dospělou osobou.</p> <p>Přiřaď v tabulce k typu textu číslo odpovídajícího úryvku:</p> <table border="1" data-bbox="370 1451 1027 1682"> <thead> <tr> <th>typ textu</th> <th>číslo úryvku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>pohádka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>návod k použití</td> <td></td> </tr> <tr> <td>naučný text z encyklopedie</td> <td></td> </tr> <tr> <td>poezie</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	typ textu	číslo úryvku	pohádka		návod k použití		naučný text z encyklopedie		poezie	
typ textu	číslo úryvku										
pohádka											
návod k použití											
naučný text z encyklopedie											
poezie											
Poznámky k úloze	Řešení: pohádka: 3, návod k použití: 4, naučný text: 2, poezie: 1										

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura								
Ročník	5.								
Tematický okruh	Literární výchova								
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy								
Indikátor	ČJL-5-3-04.1 Žák rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka ČJL-5-3-04.2 Žák rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza								
Příkladové úlohy	<p>1. V lese pod Kavčí horou se brouzдал v bukovém mokřadisku zlý kanec samotář, který způsobil lidem z okolních vesnic četné škody; obilí na polích rozválel, mnoho loveckých psů roztrhal a na jezdce vyskakoval tak zuřivě a tak vysoko, že koním rozerval břicho. A na toho kance jednou vyrazil muž z rodu Štrosova, syn Sudivojův jménem Bivoj.</p> <p>2. Vrána dychtivě strčila hlavu do džbánu, ale měla příliš krátký zobák. Věděla, že kdyby džbán převrátila, voda by vytekla a vsákla se do země. Vtom něco vránu napadlo. Začala zobákem sbírat se země kamínky a házet je do džbánu. Jak kamínků přibývalo, zvedala se i hladina vody, až se z ní mohla vrána pohodlně napít.</p> <p>3. Ale Vaněk nechtěl o žádné jiné odměně ani slyšet a řekl: „Král slíbil, že kdo způsobil, aby dcera jeho zas mluvila, bude jejím manželem. Královské slovo je zákon; a chce-li král, aby jiní zákony jeho šetřili, musí je sám napřed zachovávat. A proto mi král musí svou dceru dát.</p> <p>Přiřaď k pojmům v tabulce číslo úryvku:</p> <table border="1" data-bbox="395 1305 888 1458"> <thead> <tr> <th>Pojem</th> <th>číslo úryvku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>pohádka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>bajka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>pověst</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Rozhodni, který úryvek je poezie a který próza:</p> <p>1. Je zimní večer. Venku tiše sněží. Mráz na okna kreslí zimostřád. Zimní večer. Na zámecké věži odbíjejí hodiny svůj čas. V krbu hoří. Z lampy padá záře. Dnes má radost hostitel i host. Jasně oči, rozesmáté tváře - Baron Prášil pozval společnost</p> <p>2. Daleko široko do všech stran dohlédli dalekohledem za toho jasného, zářivého dne. Nikde však stopa po lidech, jen pohádková scenerie přírody, svěží a nedotčená lidskou rukou. Pan Braun byl vzrušen. Toužil po lidech, hledal, ale nenašel je. Zato</p>	Pojem	číslo úryvku	pohádka		bajka		pověst	
Pojem	číslo úryvku								
pohádka									
bajka									
pověst									

	objevil kousek světa, který mu připomínal ráj, jak si jej v dětských letech představoval. 1. _____ 2. _____
Poznámky k úloze	Řešení: pohádka: 3, bajka: 2, pověst: 1 poezie: 1, próza: 2

Komplexní příkladová úloha

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematická oblast	Komunikační a slohová výchova (KaSV) Jazyková výchova (JV); Literární výchova (LV)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-01 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (KaSV) ČJL-5-1-02 Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává (KaSV) ČJL-5-2-01 Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (JV) ČJL-5-2-02 Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (JV) ČJL-5-2-03 Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech (JV) ČJL-5-2-05 Vyhledá základní skladební dvojici (JV) ČJL-5-2-06 Odlišuje větu jednoduchou a souvětí ČJL-5-2-07 Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (JV) ČJL-5-2-09 Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (JV) ČJL-5-3-03 Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (LV)
Indikátor	ČJL-5-1-01.1 Žák vybere k textové ukázce vhodný nadpis ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou <u>nepodstatné</u> pro jeho smysl (vyznění) ČJL-5-2-01.3 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) ČJL-5-2-06.3 Žák rozhodne, který z nabízených větných celků odpovídá zadanému větnému vzorci. ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, který literární druh / žánr reprezentuje použitá ukázka literárního textu .
Příkladová úloha	Výchozí text: Poznáte mě? Patřím ke známým obyvatelům našich lesů. 2. Hnízdo si stavím z malých větviček, uschlých travin a šedivých lišejníků v korunách stromů. 3. Jako skvělý akrobat šplhám po štíhlých kmenech. 4. Tohle mé umění se často snaží napodobit mnozí malí kluci, ale marně. 5. Nebojím se ani smělých skoků v korunách stromů. 6. Hbitě se pohybuji i na slabých smrkových, jedlových a borových větvičkách. 7. Dokonalým kormidlem je můj dlouhý huňatý ocas. 8. Celý rok si schraňuji zásoby potravin ve vykotlaných stromech na odlehlých místech v lese. 9. Mám tam mnoho jedlých hub, lískových oříšků a jedlových borových a

smrkových šišek. 10. Ráda si pochutnám i na čerstvých pupenech stromů a někdy vyberu i hnízda zpěvavých ptáků. 11. Nemohou mě ohrozit ani draví obyvatelé lesa. 12. Zachráním se před nimi rychlým útekem. 13. Až se mihne na stromech v lese nebo parku můj rezavý nebo tmavý kožíšek, poznáte mě?

Úlohy k textu:

- A) Napiš, o které zvíře se jedná. (**veverka**)
- B) Která věta nebo věty pro jeho poznání nejsou důležité? Napiš jejich číslo. (**4**)
- C) Vypiš z vět číslo 2, 3 a 5 podstatnou informaci o hledaném zvířeti.
Např.: Podle věty číslo 1 napíšeme – **žije v lese.**
- D) Ve větě č. 2 vyhledej slovo vícevýznamové (**koruna**)
- E) Z věty č. 5 vypiš slovo s předponou (**nebojím**)
- F) Pokud je v 1. větě přídavné jméno měkké, vypiš je. (**není**)
- G) Které z těchto slov je podmětem věty č. 2: hnízdo, pták, já, obyvatel. (**já**)
- H) Vypiš číslo větného celku, který odpovídá vzorci: V1 a V2. (**10**)
- I) Kterým spojovacím výrazem by bylo možné spojit věty č. 11 a č. 12? (**protože**)
- J) Vyber z nabídky jiný vhodný název pro výchozí text (C):
A) Náš les
B) Mé oblíbené zvířátko
C) **Hádanka**
D) Z ptačí říše
- K) Výchozí text je úryvek z (5)
3. pohádky
4. encyklopedie
5. **populárně naučné knížky pro děti**
6. pověsti
- L) Vyber z nabízených řad jen tu, která je pravopisně správně:
- Na visokém komíně stály dva čápi.
- **Pravý včelí med se plní do sklenic.**
- Dívky vyrobily věnečky z pampelišek.
- V sichravém podzimním dnu náš Tomáš nerad vstává.

Poznámky k úloze

Na jedné výchozí ukázce se ověřuje většina elektronicky testovatelných očekávaných výstupů.

